

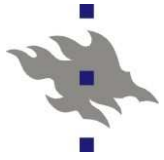


■ HELSINGIN YLIOPISTO
■ HELSINGFORS UNIVERSITET
■ UNIVERSITY OF HELSINKI

Vapaaehtoistoiminnan haasteet tämän päivän Suomessa

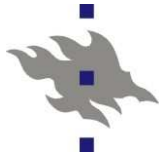
Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöfoorumi
5.12.2006 Joensuu

Henrietta Grönlund, TM, tutkija
Helsingin yliopisto
henrietta.gronlund@helsinki.fi



Tänään

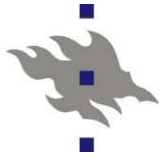
1. Johdatus vapaaehtoistyön moninaiseen kenttään
2. Vapaaehtoistyö Suomessa – kuka, mitä ja miksi?
3. Haasteita ja mahdollisuuksia ajassamme
4. Muutama ajatus käytännöistä: motivaatio, markkinointi, rekrytointi



Vapaaehtoistyö – mistä onkaan kysymys?

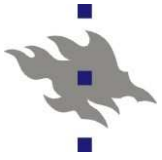


- Monta roolia, näkökulmaa
- Toimintakenttien moninaisuus
- Toimintamuotojen moninaisuus
- Motiivien kirjo
 - yleisesti
 - yhdelläkin ihmisellä



Kuka, mitä ja miksi?

- Yli kolmannes (37%) suomalaisista osallistuu johonkin vapaaehtoistoimintaan
 - Urheilun tai liikunnan parissa (30%)
 - Terveys- ja sosiaalipalveluissa (25%)
 - Kasvatusasioissa (22%)
- Toimintaan käytetään aikaa keskimäärin lähes 18 h / kk.
- Puolet niistä, jotka eivät toimi, olisi halukkaita osallistumaan, jos heitä pyydetäisiin

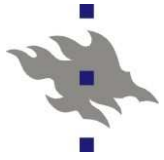


Miksi vapaaehtoistoimintaa?



■ Tärkein yksittäinen syy osallistua:

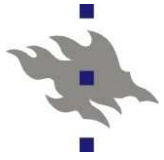
1. 41% halu auttaa
2. 16% on aikaa ja halu tehdä hyödyllistä
3. 9% tuttava pyysi
4. 8% oppii tuntemaan uusia ihmisiä
5. 6% olen saanut apua
6. 5% uskonnollinen vakaumus
7. 3% oma harrastus /
opintosuorituksia/työkokemusta



Miksi ei vapaaehtoistoimintaa?

■ Tärkein yksittäinen syy olla osallistumatta:

1. 44% ei aikaa
2. 13% ei erityistä syytä
3. 11% ei ole pyydetty mukaan
4. 5% ei ole tullut ajatelleeksi
5. 3% ei tiedä miten pääsee mukaan
6. 3% ei annettavaa
7. 1% aiemmat huonot kokemukset, 1% ei usko asiaan



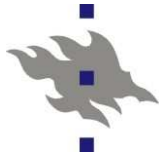
Naiset ja miehet?

- Miehet toimivat: urheilu, asuinalue-toiminta, maanpuolustus ja pelastuspalvelut; vapaamuotoinen toiminta
- Naiset toimivat: terveys- ja sosiaali-ala, kasvatus

- Miesten motiiveissa korostuu
 - ystävien ja tuttavien vaikutus
 - kiinnostus
 - kansalaisvelvollisuus.

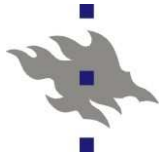
- Naisten motiiveissa korostuu
 - halu auttaa
 - into oppia
 - toive tuttavista

- Ei vapaaehtoiset miehet: ”ei mitään annettavaa”
- Ei vapaaehtoiset naiset: ajanpuute, terveys



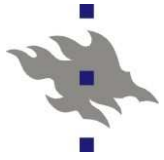
Maaseutu – suurimmat kaupungit

- Osa arkea: lähes puolet (44%) osallistuu.
- Yli puolet (55%) olisi kiinnostunut tulemaan mukaan pyydettyä.
- Vapaaehtoistoiminta mielletään ilmaiseksi avuksi ja talkoiksi.
- Aatteellinen vapaaehtoistoiminta kiinnostaa.
- Motiiveissa korostuu kansalaisvelvollisuuden täyttäminen ja kiinnostuneisuus.
- Passiivisinta joukkoa, mutta silti 1/3 osallistuu.
- Yli puolet (52%) halukkaita osallistumaan pyydettyä.
- Yhdistysten vapaaehtoistoiminta painottuu vapaamuotoista toimintaa enemmän.
- Mielikuvat liittyvät tiettyihin kohteisiin tai yleisesti hyvään asiaan.
- Toimintaan käytetään keskimäärin eniten aikaa.
- Luonnon- ja ympäristönsuojelu kiinnostaa.



Yli 50-vuotiaat ja eläkeläiset

- Jopa lähes 40% osallistuu.
- Keskimäärin: yli 22 h / kk.
- Asuinaluetoiminta, uskonnollinen vapaaehtoistyö, pelastuspalvelut sekä terveyst- ja sosiaaliala.
- Erityisesti vapaamuotoinen toiminta.
- Motiivit: halu saada uusia tuttavuuksia, auttaa, ideologiset vakaumukset, toive säännöllisestä päiväohjelmasta.
- Terveydelliset syyt usein esteenä. Silti lähes 40% lähtisi pyydettyään mukaan.

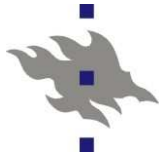


Nuoret (15-24)

- 39 % toimii vapaaehtoisena
- Ei-vapaaehtoisista 58 % halukkaita osallistumaan pyydettyäessä
- Yli 19 t/kk

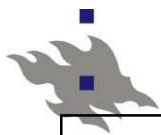
- Suosituimmat työmuodot:
 - lapsi- ja nuorisotyö (35%)
 - urheilu (35%)
 - sosiaali- ja terveystyöt (19%)

- Syissä korostuvat
 - auttamishalu (kuten muissakin ikäryhmissä)
 - enemmän kuin muilla: uuden oppimisen halu ja ystävien vaikutus

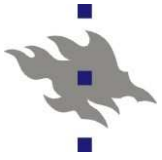


Case pääkaupunkiseudun nuoret aikuiset (20-39)

- 29 % toimii jossain vapaaehtoistyössä
- Vapaaehtoistyössä toimimattomista vain 14 % ei lainkaan kiinnostuneita
- Miksi ei toimita?
 1. Ajan puute
 2. Ei ole koskaan pyydetty
 3. Oma saamattomuus /laiskuus
 4. Ystävät eivät toimi vapaaehtoistyössä



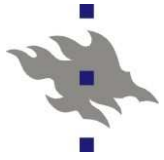
	Toimii	"voisi toimia"	"Ei voisi kuvitella toimivansa"
Lapsi- ja nuorisotyö	8	71	21
Urheilu ja liikunta	6	63	31
Kulttuuriin, musiikkiin tai taiteeseen liittyvä vapaaehtoistyö	6	54	40
Pelastuspalvelut tai maanpuolustus	5	60	39
Ammattiyhdistystoiminta	5	34	61
Vapaaehtoistyö vanhusten, vammaisten ja huono-osaisten auttamiseksi	4	68	28
Kirkon tai muun uskonnollisen yhteisön vapaaehtoistyö	4	24	71
Luonnon- tai eläinten suojelu	4	65	31
Ihmisoikeudet	2	63	35



Kulttuurimme haasteet vapaaehtoistyölle



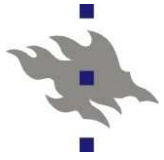
- Kiirekulttuuri, tarjonnan tulva ja taistelu ajasta
- Valintojen markkinat ja kulutusajattelu
- Sitoutumattomuus pätkäkulttuurissa
- Hedonistisuus?



Mahdollisuudet vapaaehtoistyölle

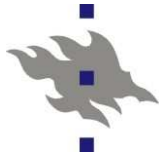


- Identiteettityötä ja arvojen kuulostelua ”jälkimaterialismissa”
- Arvomuutosten areenojen etsintä
- Vastuullisuus sitoutumattomuuden kääntöpuoli
- Vapaaehtoissektorin (erit. sosiaali- ja terveysala) ainutlaatuisuus
- Runsaasti ”pätevää työvoimaa”



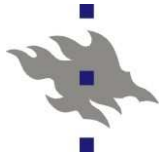
Miten tavoittaa, mitä tarjota?

- Erilaisia toiminnan tapoja tarjolle
- Toiminnan tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus
- Rajattu sitoutuminen mahdolliseksi
- Matala kynnyks ja helppous
- Suora pyyntö ylivoimainen!
- Sinua tarvitaan!

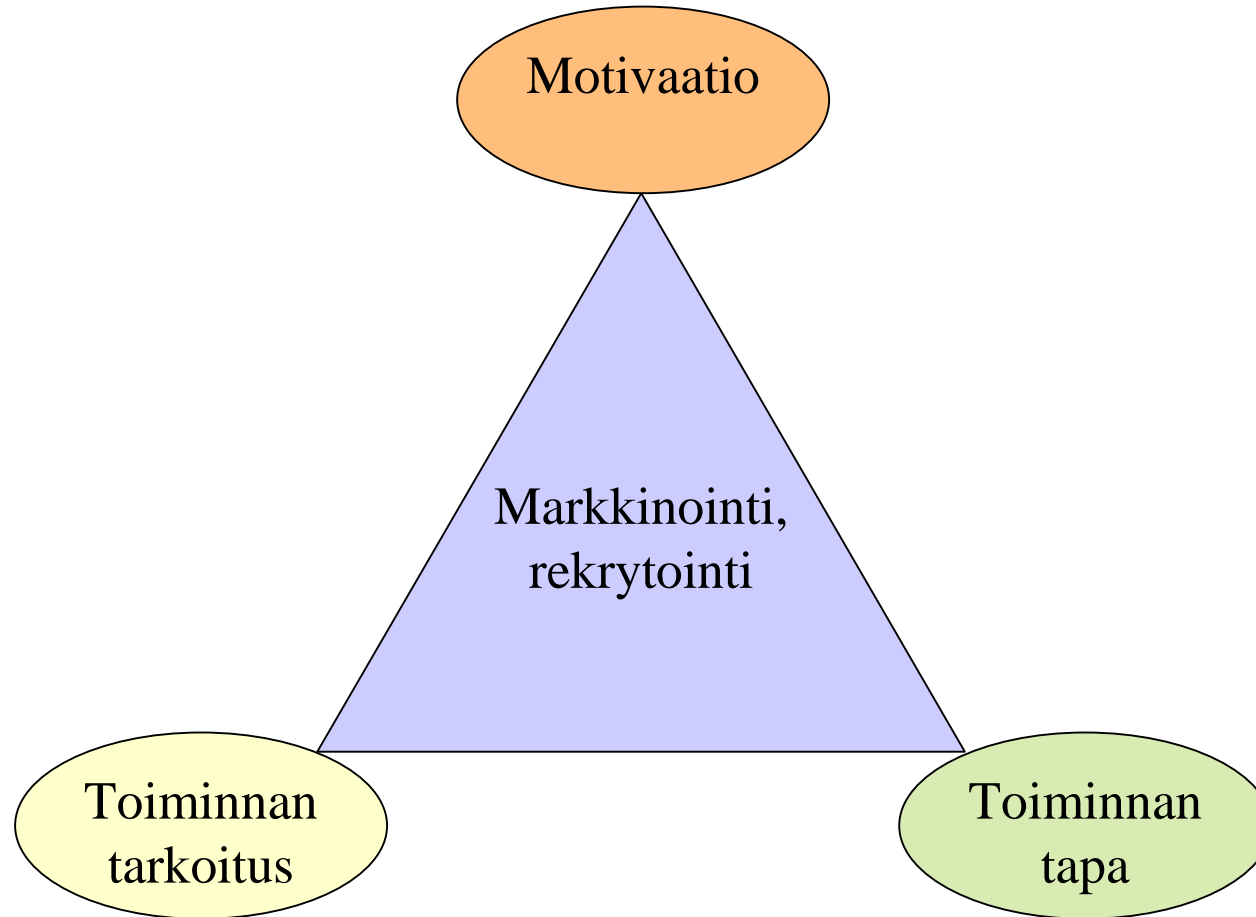


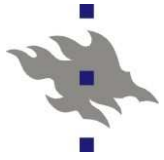
Motivaatio ja sisältö hedelmällisessä vuorovaikutuksessa: Helsinki Missio





Siis asian ydin...





Siis...

- Ydinmotivaatio: auttamishalu, kohde

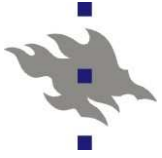
→ toiminnan tarkoitus: auttaminen /vaikuttaminen
/erityisryhmät

- Tukeva motivaatio:

→ toiminnan puitteet: tehokkuus, mukavuus,
vaikutusmahdollisuudet käytäntöihin jne.

→ tämä ei koskaan vapaaehtoisuuden ydin!

- Palkitsevuus? Syntyy ydinmotivaatiosta, muu vain
tukevaa



Kiitos tarkkaavaisuudesta!



Kysymykset, kommentit, yhteydenotot
henrietta.gronlund@helsinki.fi